

Avaleht>Kohtumenetlused>Tsiivilasjad>Kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine>Kuidas kohtuotsust täitmisele pöörata?

Horvaatia

1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Horvaatia Vabariigis reguleeritakse täitemenetlusi täitemenetluse seadusega (*Ovršni zakon (Narodne Novine (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne)* nr 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 ja 73/17), edaspidi OZ). Selle seadusega reguleeritakse menetlust, millega kohtud ja notarid nõuavad täitedokumentide ja autentsete dokumentide alusel sisse nõudeid, mida ei ole vabatahtlikult tasutud (täitemenetlus), välja arvatud juhul, kui eriseadusega on ette nähtud teisiti.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Täitedokumentide alusel teostavad täitemenetlusi kohtud ja autentsete dokumentide alusel notarid.

Täitedokumendi mõiste on määratletud OZ artiklis 23 ning autentsete dokumentide määratlus on esitatud OZ artiklis 31.

Täitemenetluses osaleb ka finantsamet (*Financijska agencija*, edaspidi amet) – juriidiline isik, kes teostab täitmist vastavalt OZ sätetele ja seadusele, millega reguleeritakse täitmist seoses fondide ning ka tööandjate, Horvaatia pensionikindlustusameti (*Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje*) ja muude seaduses ette nähtud asutustega.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

Kohtud teostavad täitemenetlusi täitedokumentide alusel, mis on OZ kohaselt järgmised:

1. täitmisele pööratavad kohtuotsused ja kokkulepped;
2. tsiviilkohtumenetluse seaduse artiklis 186.a osutatud täidetavad kokkulepped;
3. täitmisele pööratavad vahekohtuotsused;
4. haldusmenetluste käigus tehtud täitmisele pööratavad otsused ning sõlmitud täidetavad kokkulepped, kui täitmine seisneb rahaliste kohustuste täitmisel, välja arvatud juhul, kui seaduses on ette nähtud teisiti;
5. notariaalselt tõestatud otsus ja notariaalne täitedokument;
6. Horvaatia Vabariigi kodade aukohtutes (*sudovi časti*) toimunud menetluste tulemusel sõlmitud kokkulepped ning vahendusmenetlusi reguleerivale seadusele vastavates vahendusmenetlustes sõlmitud kokkulepped,
7. muud seadusega kindlaks määratud täitmisele pööratavad dokumendid.

Täitmisele pööratavad dokumendid on täitmiseks sobivad, kui nendes on nimetatud võlausaldaja ja võlgnik ning rahalise kohustuse ese, liik, ulatus ja selle täitmise aeg.

Kui täitmisele pööratav dokument on otsus, milles nõutakse võla tasumist kas makse tegemise või toimingute sooritamiseks, peab see sisaldama ka vabatahtliku täitmise tahtaega, ning kui vabatahtliku täitmise tahtaega ei ole täpselt määratud, määrab selle kohus täitedokumendiga.

3.1 Menetlus

Võlausaldaja algatab täitmisele pööratava dokumendi alusel täitemenetluse, esitades kohtule täitetaotluse. Võlausaldaja võib täitetaotluse esitada menetluse poolena isiklikult või esindaja kaudu. Kui see on seadusega konkreetselt ette nähtud, võib täitemenetluse algatada *ex officio*.

Täitemenetlustes on sisuline pädevus munitsipaalkohtutel, välja arvatud juhul, kui seaduses on ette nähtud teisiti. Täitmist teostatakse täitedokumendis kindlaks määratud ulatuses.

Täitedokumendis tuleb täpsustada täitmisele pööratav dokument, st autentne dokument, mille alusel täitmist teostatakse, võlausaldaja ja pool, kelle suhtes täitmist taotletakse (võlgnik), täitmisele kuuluv nõue, täitmise vahendid ja ese ning muu täitmise teostamiseks vajalik teave.

3.2 Peamised tingimused

Täitetaotlus peab sisaldama täitenõuet, milles on täpsustatud täitmisele pööratav või autentne dokument, mille alusel täitmist taotletakse, võlausaldaja ja võlgnik, võlausaldaja ja võlgniku isikukoodid, nõue, mille realiseerimist taotletakse, täitmise teostamiseks vajalikud vahendid ning (vajaduse korral) täitmise ese. Taotlus peab sisaldama muud ettenähtud teavet, mis on vajalik täitmise teostamiseks.

Autentsel dokumendil põhinev täitmistaotlus peab sisaldama järgmist:

1. taotlus, et kohus annaks võlgnikule korralduse tasuda nõue ja mis tahes kaasnevad kulud kaheksa päeva jooksul, ning kui vaidlus puudutab veksleid ja tšেকে, siis kolme päeva jooksul;
2. täitmisele pööratav taotlus.

Seega peavad täidetud olema järgmised täitekorralduse põhitingimused: täitmisele pööratav või ametlik dokument, mille alusel antakse täitekorraldus, ja täitmisele pööratav taotlus.

4 Täitemeetmete ese ja laad

Täitmise ese on varad ja õigused, mille suhtes võib vastavalt seadusele kohaldada nõude sissenõudmise eesmärgil täitmist. Võlausaldaja nõude rahuldamiseks teostatakse täitmist täitmisobjektide suhtes, mis moodustavad võlgniku vara lahutamatu osa.

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitmise esemeks võivad olla võlgniku varad (raha, kinnisvara, vallasvara, väärtpaberid ja osalused) või taotluse esitaja teatavad mittevaralised õigused (vallasvara üleandmine ja kättetoimetamine, kinnisvara vabastamine ja üleandmine, tööle naasmine jne). Menetluse käigus võib taotluse esitaja valida, milliste esemete suhtes ta täitmist soovib.

Täitmist ei saa teostada mittekaubeldavate objektide suhtes ning ka muude esemete suhtes, kui see on erioigusaktidega keelatud. Täitmist ei saa teostada ka maksupõhiste nõuete ja muude lõivude suhtes.

Samuti ei saa täitmist teostada kaitseotstarbeliste objektide, relvade ja seadmete suhtes ega ka esemete ja vahendite suhtes, mis on ette nähtud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja kohtuasutuste tööks.

Seda, kas teatava objekti või õiguse suhtes saab täitmist teostada, st kas täitmise teostamine objekti või õiguse suhtes on piiratud, hinnatakse täitetaotluse esitamise ajal valitsenud asjaolusid arvestades, välja arvatud juhul, kui OZiga on sõnaselgelt ette nähtud teisiti.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Täitemeetmete peamine mõju seisneb selles, et võlgniku õigused oma vara käsutada on piiratud.

Kinnis- ja vallasvara suhtes toimuvate täitemenetluste tulemusel see kinnis- või vallasvara müüakse, et müügist saadud rahasummaga rahuldada võlausaldaja nõue.

Rahaliste nõuetega seotud täitemenetluse tulemusel toimub konfiskeerimine ja võlausaldajale kantakse üle summa, mis on vajalik nõude rahuldamiseks.

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Täitemeetmed kehtivad kuni täitemenetluse lõpetamiseni ehk kuni ajani, millal võlausaldaja nõue on täielikult rahuldatud või kui ta võtab täitetaotluse tagasi.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Võlgnikul on õigus:

- esitada täitedokumendi kohta edasikaebus või
- esitada kaebus autentse dokumendi alusel tehtud notari otsuse kohta.

Täitmisele pööratava dokumendi alusel väljastatud täitedokumendi vastu esitatud õigeaegne ja vastuvõetav edasikaebus ei peata täitemenetlust.

Autentse dokumendi alusel (mis on esitatud notarile, kuid mille kohta on otsuse teinud kohus) väljastatud notari otsuse vastu esitatud õigeaegse ja vastuvõetava kaebuse korral muutub menetlus tavaliseks kohtuasjaks (*klasična parnica*), mis jätkub kohtus ja milles pooled, nüüd hageja (varasem võlausaldaja) ja kostja (varasem võlgnik) peavad oma väiteid menetluses edu saavutamiseks põhjendama. Kui OZis ettenähtud eeltingimused on täidetud, on võlgnikul õigus täitemenetlus peatada.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Kohus määrab täitetoimingud vastavalt täitetaotluses osutatud viisidele ja objektidele. Kui osutatud on mitu viisi ja objekti, piirduv kohus täitemenetluse võlgniku ettepanekus sisalduvate viiside või objektidega, kui neid peetakse nõude rahuldamiseks piisavaks.

Täitemenetluse ühe aluspõhimõttena on kohus täite- ja tagamismenetluste teostamisel kohustatud austama võlgniku väärikust ning tagama, et täitmine on talle nii soodne kui võimalik.

Võlgniku kaitsmine tagatakse selliste objektide ja viiside välistamise ja piiramisega, mille suhtes või mida kasutades saaks võlausaldaja nõude täitemenetluse ajal sunniviisiliselt rahuldada; selleks antakse võlgnikule täitmise ajal ja sellega seoses teatavad menetluslikud ja materiaalõiguslikud garantiid. Selline kaitse avaldub seaduslikkuse põhimõtte tunnustamises, määrates kindlaks täitmise lubatavuse ning täitmise objektid ja viisid, ning ka võlausaldaja nõude sunniviisilisel täitmisel kasutatavas menetluses.

Kinnisvara suhtes toimuvale täitmisele kehtivad piirangud, mis on seotud täitmiseks sobimatute objektidega, nagu on ette nähtud OZ artikliga 91.

Vallasvara suhtes toimuvale täitmisele kehtivad piirangud, mis on seotud täitmiseks sobimatute objektidega, nagu on ette nähtud OZ artikliga 135.

OZ artiklis 173 ettenähtud rahaliste nõuete suhtes kehtivad piirangud ning OZ artiklis 172 on täpsustatud, millised võlgniku sissetulekud on täitmisest vabastatud.

OZ artiklis 212 on nähtud ette erieeskirjad täitmise kohta finantsvahendite suhtes, mis on täitmisest vabastatud või mille puhul on täitmine piiratud, ning OZ artiklites 241 ja 242 on nähtud ette erieeskirjad juriidiliste isikute suhtes teostatava täitmise vabastuste ja piirangute kohta.

Füüsilistest isikutest võlgnike kaitsmine rahaliste nõuete täitemenetlustes on sätestatud OZ artiklis 75 ning juriidilistest isikutest võlgnike kaitsmine OZ artiklis 76.

Nendes OZ sätetes, milles on nähtud ette täitmise piirangud, st millega arvatakse teatud objektid välja täitmisest, on nähtud ette võlgniku kaitsmine täitemenetlustes.

Viimati uuendatud: 19/09/2018

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.